

ZPRAVODAJ

organizace Sociální služby Šternberk,
příspěvková organizace

Úvodní slovo Zdeny Frolové, DiS. vedoucí Terénních služeb

Vážení a milí čtenáři,

mám radost, že Vás mohu po čase zase pozdravit a popřát Vám příjemný májový čas s nadějí na lepší zítřky. Máme za sebou období, které bylo náročné nejen pro klienty organizace, ale i pro pracovníky. Protože toto úvodní slovo píši s malým předstihem, doufám, že v čase, kdy tyto řádky čtete, je situace klidnější a návrat k normálnímu životu zase o kousek blíž.

Velmi bych si přála, aby areál Domů s pečovatelskou službou zase ožil a aktivity zprostředkovávané pro seniory mohly zpříjemnit jejich životy, tak jako před pandemií. Snad alespoň Hraní do oken, které mělo minulý rok velký ohlas, bude moci zase vykouzlit na tvářích našich klientů úsměv.

V tomto vydání zpravodaje se dozvíte, co se v naší organizaci v uplynulém období událo, co se naopak chystá a dozvíte se také o změnách v Terénních službách.

Závěrem bych chtěla říct, že zejména v době pandemie konoraviru se prokázala důležitost Terénních služeb v domácím prostředí klienta. Terénní služby jsou často v pozadí a já bych touto cestou ráda poděkovala všem pracovníkům – zdravotním sestrám, pečovatelkám i sociálním pracovnícům za jejich práci, elán a nasazení, se kterým svou práci vykonávají, čehož si nesmírně vážím.

Přeji Vám všem krásné dny plné slunce s vyhlídkou na návrat k normálnímu životu.

Zdena Frolová, DiS.
vedoucí Terénních služeb

OBSAH ČÍSLA:	STR.
Úvodní slovo	1
O nás – Různé	3
Ohlédnutí za událostmi v organizaci	5
Poděkování	7
Jiné důležité informace	7
Ceník úhrady za domácí zdravotní péči	8
Fotopříloha	10
Sčítání lidu, domů a bytů 2021	12
Májové radovánky	13
Co připravujeme	16
Městská kulturní zařízení - Knihovna	16
Provozní doba recepce	17
Pokladní hodiny pro veřejnost	17
Zábava – Trénink paměti	18
Fotografie areálu DPS – foto David Sedlák	20

VELIKONOČNÍ SVÁTKY V NAŠÍ ORGANIZACI A OSLAVA JARA

Ani letos obyvatelé Domova pro seniory Šternberk nevynechali oslavu jednoho ze symbolů jara – Velikonoc. Díky ukončenému dvojfázovému očkování klientů i zaměstnanců domova pro seniory, mohly mít letošní Velikonoce v domově opět tradiční nádechy. Klientky v rámci aktivit se sociální pracovníci upekly klasického Velikonočního beránka a nabarvily vajíčka.

Pod vedením pracovníků přímé péče si také nazdobily krásné duhové velikonoční muffiny!

Krásné gesto spojené s oslavou Velikonoc také srdečně projevila paní učitelka ze Základní školy U Stadionu v Uničově, paní Lenka Mikulicová, která se svými kolegyněmi, a především se svými žáky připravila, upekla, vyrobila, zakoupila a úžasně zabalila obrovské množství velikonočních balíčků nejen pro klientky domova pro seniory, ale také pro stovky klientů terénních služeb organizace, za což jim patří velké díky a úsměv na tvářích všech obdarovaných.

Nejen Velikonoce jsou ale symbolem jara. Je to také čas zahradničení a pěstování nejrůznějších rostlinek, včetně péče o jejich záhonky. Díky aktuální skladbě klientů v naší pobytové službě jsme se letos rozhodli držet se přísloví „Komu se nelení, tomu se zelení“ a tak se také stalo. Venkovní truhlíky a zeleň před domovem zdobí krásné jarní rostliny, které si klientky samy v rámci aktivizace zasadily.

Přestože ani v tomto roce jsme neměli možnost prožít Velikonoce s našimi klienty a obyvateli DPS tradičním způsobem (uspořádat velikonoční kavárnu nebo sejít se nad výrobou velikonočních dekorací nebo povídáním o tradicích a zvyklostech), nenechali jsme se ochudit alespoň o velikonoční dekorace v sídle příspěvkové organizace Sociální služby Šternberk, které slouží jako potěcha oka. O velikonoční výzdobu se postarala Mgr. Kateřina Šmídová, pracovníce organizace.

NOVÉ VYBAVENÍ V ORGANIZACI

OXYGENÁTOR V DOMOVĚ PRO SENIORY

Díky podpoře Nadace rozvoje občanské společnosti NROS ve výši 20.000 Kč získala příspěvková organizace Sociální služby Šternberk pro klienty Domova pro seniory Šternberk novou zdravotnickou pomůcku – přenosný oxygenátor. Tento přístroj se organizaci podařilo vyhrát v rámci kampaně Tesco projekty s názvem „Vy rozhodujete, my pomáháme“.

Oxygenerátor slouží k poskytnutí vysoké koncentrace kyslíku při všech rychlostech průtoku a pomáhá zvyšovat pohodlí pacienta při obtížích s dýcháním.

NOVÉ TRANSPORTNÍ LŮŽKO V DOMOVĚ PRO SENIORY

V dubnu 2021 bylo do domova pro seniory zakoupeno transportní lůžko „Lifeguard“ od firmy Arjo Huntleigh, které je určeno pro přesun imobilních klientů, kteří už nejsou schopni sedu a umožní nám tak jejich snadný převoz, především do venkovních prostor zařízení, kde v případě hezkého počasí mohou i tito klienti strávit čas s ostatními klienty při nejrůznějších venkovních aktivitách, vystoupeních apod. U seniorů odkázaných na lůžko je stěžejní změna prostředí a poskytnutí také jiných vjemů, zapojení smyslů a celková změna prostředí.

DEZINFEKČNÍ PŘÍSTROJ PROTI VIRU COVID-19 NOCOSPRAV

Díky podpoře zřizovatele Města Šternberka jsme mohli v letošním roce pořídit nový desinfekční přístroj Nocospray, a to bezmála za 100.000 Kč. Jde o speciální zařízení, které pomocí aerosolu – speciální antivirové náplně vydesinfikuje prostory a plochy v nich bez přítomnosti zaměstnance. Doba trvání je přibližně 2 hodiny u standardní místnosti 20 – 25 m². Organizace Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace využívá tuto desinfekci ve všech střediscích organizace, v kancelářích, v prostorách organizace a podobně.

PROFESIONÁLNÍ ČISTIČKY VZDUCHU V UČEBNĚ ORGANIZACE

Naši malinkou, ale pro nás naprosto nezbytnou učebnu jsme kvůli vyššímu komfortu a zkvalitnění bezpečného prostředí v letošním roce vybavili 2 novými profesionálními čističkami vzduchu v celkové hodnotě 80.000 Kč. Tyto čističky odstraňují ze vzduchu veškeré alergenů, škodlivé částice (viry, bakterie, plísňe) a nepříjemné a obtěžující pachy všeho druhu, True HEPA filtr zachytí až 99,97% veškerých jím procházejících částic - a to až do velikosti 0,3 mikronu. Čističky jsou také vybaveny technologií EnviroSmart™, která pomocí inteligentních senzorů (hluku, pohybu plynů) automaticky nastavuje optimální výkon a hospodárnost čističky.

MEZINÁRODNÍ DEN ŽEN V ORGANIZACI

O zpříjemnění svátečního dne 8. března se ženám v Domově pro seniory Šternberk postarali starosta Ing. Stanislav Orság a místostarostové Jiří Kraus a Mgr. Libor Šamšula, kteří doručili do domova všem klientkám kytičku pro radost.

Kytičky převzala vedoucí domova Bc. Vendula Roháčová a za klientky pak paní Ludmila Poláchová. Děkujeme za milý pozdrav jara!

Také ředitelka organizace Mgr. Hana Dvorská se postarala o spokojené úsměvy svých zaměstnankyň. K mezinárodnímu dni žen každá pracovnice obdržela tradiční rudý karafiát a bonboniéru s děkovnými slovy za pracovní nasazení a skvělé výkony.

TRIO OZEMBÓCH ZAHRÁLO ONLINE PRO KLIENTY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ŠTERNBERK

Úplně poprvé zahrálo hudební seskupení Ozembóch pro klienty organizace Sociální služby Šternberk ONLINE! První „zkušební“ přenos proběhl v úterý 27. 4. 2021 od 16,00 hodin. Víme, že tento kontakt s hudebníky není úplně to pravé, zpívání naživo nejde nahradit, ale chceme touto formou zpívání a hraní zpříjemnit den v době, která osobnímu kontaktu není nakloněna.

KLUB SENIORŮ

PAN JAN KAŠPÁREK ZAJISTIL RESPIRÁTORY PRO KLUBY SENIORŮ

Jelikož je v důsledku pandemie koronaviru omezen i provoz obou Klubů seniorů, přišel pan Kašpárek, předseda Klubu seniorů II. s nápadem zakoupit za peníze, které jsou za běžného provozu určeny na provoz klubů, výlety apod., pro každého člena 3 ks respirátorů. Pan Kašpárek se postaral o nákup všech respirátorů a rozdal je všem členům Klubu seniorů II. Část respirátorů pro Klub seniorů I. rozdala paní Borovičková a zbylou část rozvezla pracovnice organizace Mgr. Kateřina Šmídová. Panu Kašpárkovi za jeho iniciativu děkujeme.

MAS ŠTERNBERSKO

PROPAGACE SCLLD MAS ŠTERNBERSKO

Příspěvková organizace Sociální služby Šternberk i v letošním roce podala žádost o dotace, které přijímá, schvaluje a přiděluje MAS Šternbersko, o. p. s. Cílem projektu je propagace Strategie komunitně vedeného místního rozvoje v území MAS Šternbersko prostřednictvím společenských, Zpravodaj je vydáván pouze pro interní potřebu organizace Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace

kulturních, sportovních a volnočasových akcí pořádaných v území MAS. Žádost organizace byla schválena a spočívá ve finanční podpoře zaměřené na tisk a distribuci Zpravodaje organizace v roce 2021. Tisk Zpravodaje č. 21 je podpořen SCLLD MAS Šternbersko. Za podporu MAS Šternbersko, o. p. s. děkujeme.

NOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ

PALIATIVNÍ PÉČE

V měsíci dubnu proběhlo školení Paliativní péče s Mgr. Šourkem, kterého se zúčastnily zdravotní sestry ze Střediska ošetrovatelské péče a pracovnice přímé péče z pečovatelské služby a z domova pro seniory. Toto obsáhlé školení na nelehké téma smrti a umírání bylo značným přínosem pro personál organizace v rámci zajištění kvalitní péče o naše seniory v terminálním stádiu, ale také o jejich rodiny, které si procházejí těžkou životní situací spojenou s úmrtím jejich blízkého člověka. Komplexní paliativní péče není pouze o tlumení bolesti a dalších příznaků nemoci, ale také o komunikaci, zajištění psychické úlevy a udržení vysoké kvality života až do úplného konce.

REMINISCENČNÍ TERAPIE

Na začátku měsíce května proběhne proškolení části pracovníků domova pro seniory a pečovatelské služby na téma Reminiscenční „vzpomínková“ terapie a práce s klienty. Tato terapie se již v domově pro seniory osvědčila při skupinových aktivizačních činnostech, kdy klienti rádi vzpomínají na nejrůznější témata prostřednictvím fotografií, známých předmětů, vůní apod.

MIKROREGION ŠTERNBERK

PARTNERSTVÍ S POLSKÝM MĚSTEM PRUDNIK

Dne 13. dubna 2021 proběhl online diskuzní seminář „Podpora aktivního života seniorů v obcích v Česku a Polsku“. Seminář byl určen pro představitele českých a polských samospráv, konkrétně šlo o Mikroregion Šternberk. Podporované aktivity pro seniory představila za Město Šternberk Ing. Jitka Zajacová, vedoucí odboru sociálních věcí. Ředitelka organizace Sociální služby Šternberk Mgr. Hana Dvorská pak v krátkosti představila strukturu organizace s důrazem na podporované aktivity pro seniory – Zájmové kluby, Kluby seniorů, velké kulturní akce a podobně. Dům pro sociální péči v Prudniku, zastoupený panem Maciejem Staszewskim a organizace Sociální služby Šternberk se dohodli na společné spolupráci a účast na projektu, jehož cílem budou aktivity pro seniory (akce, zájezdy, stáže) a případně pořízení vybavení zázemí pro seniory (klubovny, venkovní TV prvky a podobně).

PODĚKOVÁNÍ

PODĚKOVÁNÍ PANÍ LENCE MIKULICOVÉ ZA VELIKONOČNÍ PŘEKVAPENÍ PRO KLIENTY PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE SOCIÁLNÍ SLUŽBY ŠTERNBERK

Touto cestou bychom rádi poděkovali paní Lence Mikulicové, učitelce uničovské Základní školy U Stadionu, která se v této nelehké době sociální izolace rozhodla potěšit klienty příspěvkové organizace Sociální služby Šternberk.

Společně se svou maminkou, kolegyněmi a žáky výše zmíněné základní školy vyrobili cca 200 ks velikonočních dárečků, přání a upekli 200 ks velikonočního cukroví, aby tak potěšili klienty Domova pro seniory Šternberk, Pečovatelské služby a Střediska ošetřovatelské péče pro dospělé. Naši klienti byli mile překvapeni a potěšeni a snad tak na chvíli pustili z hlavy starosti běžného dne.

JINÉ DŮLEŽITÉ INFORMACE

AMBULANTNÍ SLUŽBY A EKONOMICKÉ STŘEDISKO ORGANIZACE

ZMĚNY V RECEPCI ORGANIZACE

Oznamujeme, že od 1. května 2021 se stane novou pracovnící Ambulantních služeb Mgr. Kateřina Šmídová. V pondělí a ve středu se s ní setkáte v recepci organizace v sídle organizace Komenského 40. Od 1. 7. 2021 se bude podílet na organizaci a chodu Zájmových klubů v organizaci, vzdělávání zaměstnanců atd. Paní Jana Štefková, která byla pracovnící recepce po mnoho let, odchází k 30.4.2021 do penze. Za práci pro organizaci a především pro naše klienty jí patří velké poděkování.

DOMOV PRO SENIORY

REALIZACE NÁVŠTĚV V DOMOVĚ PRO SENIORY - ZMĚNA OD 22. 3. 2021

Od 22. 3. 2021 dochází ke změně realizace návštěv v Domově pro seniory Šternberk. Z personálních důvodů již nebude možné provádět antigenní testy u návštěvníků domova pro seniory zaměstnancem poskytovatele sociální služby.

ZMĚNY V PEČOVATELSKÉ SLUŽBĚ

Ve Smlouvě o poskytování pečovatelské služby a v jejích přílohách došlo k několika změnám, které jsou platné od 1. 4. 2021. Všichni klienti pečovatelské služby, kteří aktuálně využívají pečovatelskou službu, byli s těmito změnami v předstihu seznámeni. Změny se týkají zvýšení cen za poskytování pečovatelské služby a několika změn ve Vnitřních pravidlech o poskytování pečovatelské služby.

STŘEDISKO OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE

ZMĚNY VE STŘEDISKU OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE

Středisko ošetřovatelské péče pomáhá i klientům v terénu, kterým praktický lékař odmítne z jakéhokoliv důvodu indikovat domácí zdravotní péči hrazenou ze zdravotního pojištění. Pro tyto klienty existuje možnost hradit si úkony domácí zdravotní péče jako samoplátci. Od 1. 4. 2021 vešel v platnost aktualizovaný ceník Střediska ošetřovatelské péče právě pro výše uvedené klienty.

ÚHRADA ZA DOMÁCÍ ZDRAVOTNÍ PÉČI

Zdravotní sestry z DZP se často setkávají se situací, kdy praktický lékař odmítne z jakéhokoli důvodu klientům v terénu indikovat domácí zdravotní péči hrazenou ze zdravotního pojištění. **Z těchto důvodů chceme klientům nabídnout zajištění této péče, a to formou placené služby.** Rozsah služeb je stejný, jako u péče hrazené ze zdravotního pojištění. **Jedná se například o odběry biologického materiálu a odvoz do laboratoře, příprava a podávání léků, aplikace inzulinů a injekcí, převazy ran, ošetření proleženin, ošetřovatelská rehabilitace vedoucí k soběstačnosti klienta, komplexní péče o imobilního klienta, kontrola fyziologických funkcí/krevní tlak, puls, tělesnou teplotu/, péče o stomie, klyzma, atd.**

Všechny tyto služby jsou poskytovány registrovanými zdravotními sestrami. Doba strávená u klienta je podle druhu výkonu totožná s dobou, kterou hradí zdravotní pojišťovny. Totéž platí o úhradě, do které je započítána i doprava.

CENÍK POSKYTOVANÝCH OŠETŘOVATELSKÝCH VÝKONŮ V TERÉNU

Zavedení domácí zdravotní péče: 60 minut – 450,- Kč

Ošetřovací návštěva typ I. 30 minut – 200,- Kč

Jedná se o časový interval, během kterého se provádějí výkony – příprava léků, aplikace injekcí, inzulinu, včetně použitého materiálu.

Ošetřovací návštěva typ II. 45 minut – 300,- Kč

Jedná se o časový interval, během kterého se provádějí výkony – odběry krve, ostatního biologického materiálu včetně pomůcek a se zajištěním transportu do laboratoře, ošetřovatelská rehabilitace, převazy, ošetřování stomií, cévkování, klyzma, včetně použitého materiálu.

Ošetřovací návštěva typ III. 60 minut – 400,- Kč

Jedná se o časový interval, během kterého se provádějí výkony – komplexní péče, náročnější ošetřovatelská rehabilitace, infuzní terapie, včetně použitého materiálu.

Ošetřovací návštěva typ IV.**15 minut – 100,- Kč**

Jedná se o časový interval, během kterého se provádějí výkony – fyziologických funkcí, kontrola zdravotního stavu, měření krevního cukru glukometrem.

CENÍK POSKYTOVANÝCH OŠETŘOVATELSKÝCH VÝKONŮ VE STŘEDISKU OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE

Provedení odběrů krve a dalšího biologického materiálu	cena výkonu: 120,- Kč
Aplikace injekcí (i.m., s.c.) včetně použitého materiálu	cena výkonu: 100,- Kč
Měření TK, P (krevní tlak, puls)	cena výkonu: 50,- Kč
Zajištění receptů	cena výkonu: 100,- Kč
Příprava léků jednorázová (na 1 den)	cena výkonu: 50,- Kč
Příprava léků do dávkovače týdenní	cena výkonu: 150,- Kč

Doprava: území Šternberka je v základní ceně výkonu	0,- Kč
Mimo území Šternberka:	10,-Kč/1 km
Příplatek za poskytování služby v sobotu, neděli a ve svátek	150,- Kč/návštěva

Ceník je platný od 1. 4. 2021**Kontakt:**

Středisko ošetřovatelské péče o dospělé, Daniela Maléřová, mobil: 775 381 458, telefon: 585 013 672,
e-mail: sop@socialnisluzby.cz

ZMĚNA NA POZICI VEDOUcí TERÉNNÍCH SLUŽEB

Dovolujeme si oznámit, že k 30. 6. 2021 ukončuje na vlastní žádost pracovní poměr dlouholetá vedoucí Terénních služeb paní Zdena Frolová, DiS.

Paní Frolová po mnoho let naprosto skvěle a profesionálně vedla a stále ještě vede 2 oddělení organizace, a to Pečovatelskou službu a Středisko ošetřovatelské péče o dospělé. Po celá ta léta byla příkladným zaměstnancem s úžasným přístupem ke všem klientům organizace a osobním a empatickým vedením velkého kolektivu zaměstnanců obou středisek. Vždy maximálně podporovala zaměstnance při řešení náročných a složitých pracovních situací a byla nedílnou součástí úzkého týmu vedení organizace Sociální služby Šternberk. Celoživotní profesní zkušenosti paní Zdeny Frolové z oblasti zdravotnictví byly po celou dobu jejího působení v organizaci obrovským přínosem nejen pro její podřízené, ale především pro všechny klienty terénních služeb. Přejeme jí do dalších let všechno nejlepší a za práci pro organizaci Sociální služby Šternberk velmi děkujeme a před jejími výkony, osobností, temperamentem a profesionalitou smekáme!

Vzhledem k tomu, že středisko terénních služeb čítá k dnešnímu dni již 25 zaměstnanců a jeho koordinace je personálně i organizačně velmi náročná, dochází k jeho rozdělení na 2 střediska a současně dochází ke vzniku 2 nových pracovních pozic. Od 1. 7. 2021 se vedoucí Pečovatelské služby stává paní Lucie Němečková, DiS. Středisko ošetřovatelské péče pak povede paní Daniela Maléřová. Obě pracovnice pracují u organizace již řadu let a mají vzdělání, znalosti a zejména zkušenosti z praxe, aby mohly své funkce vykonávat řádně a svědomitě. Do nové pracovní etapy jim přejeme hodně štěstí.

Zpravodaj je vydáván pouze pro interní potřebu organizace Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace

Velikonoce 2021

Poděkování zaměstnancům k MDŽ

MDŽ v domově pro seniory

Mezinárodní den žen a návštěva zastupitelů města

Mobilní oxygenátor v domově pro seniory

Dezinfekční přístroj Nocospray

Zpravodaj je vydáván pouze pro interní potřebu organizace Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ 2021

Určitě jste zaznamenali, že od 27. 3. 2021 je tu po deseti letech opět povinnost provést tzv. sčítání obyvatel, které zahrnuje nejen osobní údaje o každé osobě žijící na území české republiky, ale také jeho bytě či domě, zaměstnání, vzdělání a vyznání.

Sčítání je tradiční součástí statistiky v každé zemi a na našem území se koná již od roku 1869, naposledy tedy probíhalo v roce 2011.

Díky tomu výsledky umožňují srovnání současného stavu naší země s minulostí i se zbytkem světa. Význam sčítání je naprosto zásadní i pro naši budoucnost. Poskytují obrázek o ekonomické činnosti obyvatel a ve spojení s údaji o vzdělání, bydlení či složení domácností umožňují analyzovat například situaci čerstvých absolventů, samoživitelů, lidí, kteří ztratili práci před důchodem, pracujících seniorů či lidí bez příjmu. Data jsou podkladem pro analýzy trhu práce či dopravy v konkrétních lokalitách. Pomáhají při tvorbě nových pracovních míst, nabídky služeb nebo programů podpory sociálně slabších.

Průběh sčítání

- 26. 3. 2021 – Příprava na sčítání
- 27. 3. – 11. 5. 2021 – Sčítání online
- 17. 4. – 11. 5. 2021 – Listinné sčítání
- 12. 5. – 31. 12. 2021 – Zpracování výsledků
- Od roku 2022 – Zveřejnění výsledků

Pokud jste se ještě nestihli sečíst, máte dvě možnosti, jak to provést, a to **online sečtením** nebo **vyplněním listinného formuláře**. Pro obě varianty je posledním termínem den 11. 5. 2021.

Pokud máte přístup k internetu a máte základní znalost ovládání počítače či chytrého telefonu, můžete se v pohodlí domova **sečíst online** prostřednictvím elektronického formuláře, která naleznete na webových stránkách www.scitani.cz, kde vás stránka automaticky a velmi intuitivně navádí ke správnému vyplnění. Pokud lépe ovládáte chytrý mobilní telefon, můžete sečtení provést v aplikaci Sčítání21.

Pokud zvolíte možnost v klasické papírové podobě, tzv. **listinné sčítání**, je třeba převzít od sčítacího komisaře, což je zaměstnanec České pošty či Českého statistického úřadu, tento formulář, samostatně ho vyplnit a odevzdat na kontaktním místě, tj. Česká pošta Šternberk 1, na adrese ČSA 118/17, nebo ho můžete ZDARMA odeslat v odpovědní obálce prostřednictvím schránek české pošty kdekoli ve Šternberku.

V případě, že byste si s vyplněním formuláře nevěděli rady, můžete se obrátit na infolinku s tel. číslem 253 253 683.

Zdroj: www.scitani.cz

Zpravodaj je vydáván pouze pro interní potřebu organizace Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace

M Á J O V É R A D O V Á N K Y

A je to zase tu! Jaro a Máj, lásky čas. Období, kdy se příroda probouzí z dlouhého zimního spánku, kdy se začíná tráva zelenat, stromy rozkvétat a ráno nás provází ševlení ptáků. Také je to mnohdy období doznívajícího aprílu, kdy si z nás počasí dělá ještě tak trochu legraci.

Pokud bychom se vrátili do dob, kdy nám počasí nepředpovídá „rosnička“ v televizi, nebo ještě o kousek dál – meteo-dřevěný domeček a dešťový panáček se slunečnou panenkou, dostali bychom se do dob, kdy se počasí zapisovalo a pozorovalo po určitých opakujících se cyklech a na základě těchto odhadů potom vznikaly tzv. pranostiky. Pojdme se tedy podívat na některé z nich a zkuste sami po čase zhodnotit, jak moc přesné tyto pranostiky našich moudrých předků byly.

Chladno a večerní mlhy v máji, hojnost ovoce a sena dají.

Když Máj vláhy nedá, červen se předá.

V květnu-li hrom se ozývá, v červnu zřídka mrholivá.

Jsou-li májové hříby červivé, bude suché léto.

Máj je také mimo jiné notoricky známým měsícem lásky a svátkem zamilovaných, proto možná následující pranostika kdekoho z Vás, čtenářů, překvapí, jako mě samotnou. Tato pranostika říká – „Kdo se v máji ožení, přivodí si soužení nebo Svatba v máji, nevěsta na máry.“

Tato pověra vznikla už na počátku 18. století. Dříve svatba v květnu znamenala dvojí riziko, a to že většinou žena otěhotněla těsně po svatbě a v následujících měsících ji čekala tvrdá práce na polích. Mnohdy ještě netušila, že je těhotná a hrozilo vysoké riziko potratu. Druhé riziko vyplývalo z faktu, že dítě počaté po květnové svatbě se narodilo do nejtuzší zimy a v dřívějších časech, to bylo období, kdy rodinám docházely zásoby jídla a rodička neměla dostatek sil. Pro dnešní dobu tato pranostika již nemá význam, ale i přesto je statisticky dokázáno, že se v květnu pořádá nejméně svateb z celého roku.

PRVOMÁJOVÝ POLIBEK

Pokud již tuto tradici nedodržujete, určitě si ještě vzpomínáte na období, kdy jste se s Vaší drahou polovičkou zamilovaně líbali pod omamně vonící třešňí a svět byl v tu chvíli zase o něco krásnější. Tato typicky česká tradice těší nejednoho vlastence, který odmítá slavit převzatý americký svátek – Valentýn, kdy se zamilovaní obdarovávají drobnostmi jako vyjádření jejich nehynoucí lásky. Z mého pohledu je májový polibek mnohem symboličtější a významnější než materiální projev lásky, no, řekněte sami, není hezká představa, že Vám pouhý polibek zaručí krásu a mládí? 😊

Již ve starověkém Římě se 1. května oslavovala bohyně jara a plodnosti. Křesťanství tomuto svátku příliš neholdovalo, a proto byl polibek vrcholem toho, čeho mohli chlapci dosáhnout.

STAVĚNÍ A KÁCENÍ MÁJKY

V předchozím odstavci jsme oslavovali zamilované, a i samotná májka je s tímto citem spjatá. Májku totiž tradičně stavěli chlapci před domy svých zaslíbených, jakožto signál pro okolní mládence, že už dívka není k mání.

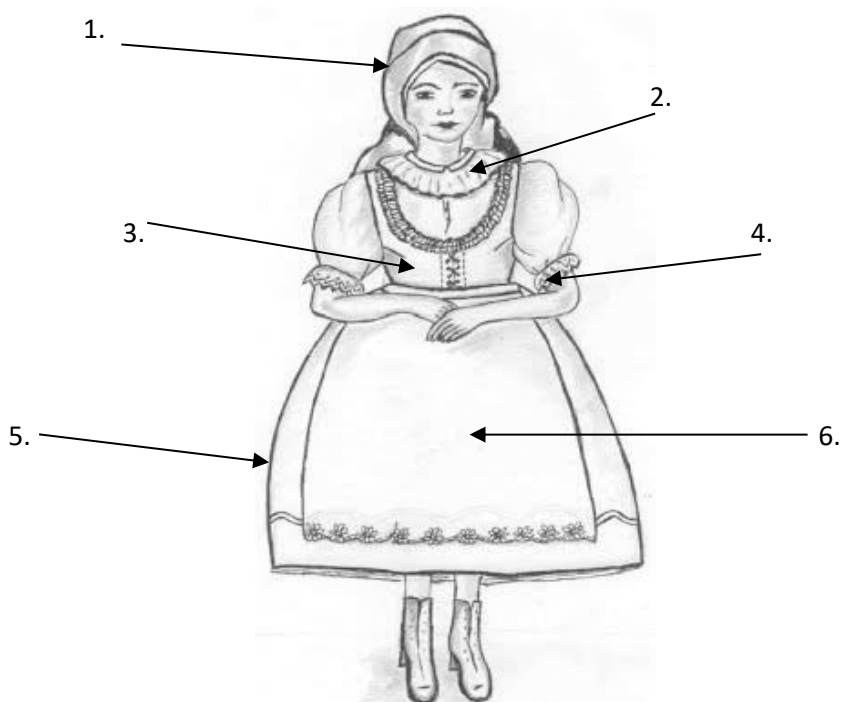
Tradičně se chlapci vydávají poslední den v dubnu do lesů, aby uřízli co nejvyšší strom, obvykle se jedná o smrk, jedličku, borovici či břízu. Následně oloupou kůru, oklestí ji a dívky ozdobí její vršek stuhami a krepáky. Pod korunou je uvázán ozdobný věnec, který symbolizuje panenství dívek ve vsi. Právě kvůli němu musí mládenci hlídat májku přes noc. Chlapci z okolních vesnic se totiž během noci mohou pokusit májku pokácet, a získat tak symbolické panenství děvčat pro sebe.

V den stavění či kácení máje se pořádaly i taneční zábavy, většinou v režii místní mládeže – májový průvod a vyvádění děvčat. Průvod staročeských májů vede Starosvat, jehož osoba je velmi důležitá, neboť on žádá matku a otce vyváděného děvčete o svolení k vyvedení a účasti na májovém veselí.

Průvod zastaví u domu, kde je na brance připevněna ozdobená májka, kapela zahraje píseň a čeká se, zda bude otevřeno. Pak Starosvat požádá o dovolení k vyvedení děvčete a za zvuku lidové písně ji z domu vyvádí ven, kde ji předá mládenci, který si s ní zatančí. Následně se oba zařadí do průvodu a všichni jdou za doprovodu živé dechové kapely k dalšímu domu, kde je upevněna ozdobená májka.

Při oslavě máje jsou dívky i chlapci oděni do svých oblastních krojů, pojďme si tedy formou kvízu zavzpomínat na názvy alespoň některých částí tradičního dámského kroje.

Správné odpovědi: 1. – *Lipský (šátek)*, 2. *krézl – nařasený límec*, 3. *Kordulka – vestička*, 4. *Tacle – vyšívání konce rukávců*, 5. *Fjertoch – bohatě skládaná suknice*, 6. *Fjertűšek – přední zástěra*

POJĎME SI SPOLEČNĚ ZAVZPOMÍNAT NA DANÉ TÉMA:

- S prvomájovými průvody byl spojený i svátek práce, přesto byly průvody „povinné“ – účastnili jste se těchto průvodů pravidelně?
- Odkud ve městě Šternberk nebo ve Vašem rodném městě vedl průvod?
- Vzpomenete si ještě, jak bývalo město vyzdobeno? Drželi jste při průvodu nějaké tradiční transparenty s hesly? Popř. jaká hesla to byla? (např. „Zdravíme 1. máj! Se sovětským svazem na věčné časy!“), nebo jste nesli střapatá mávátká?
- Vzpomenete si na nějakou budovatelskou píseň spojenou s tímto průvodem?
- Účastnili jste se někdy májových oslav jako kácení májky? Vzpomenete si, kde byla ve Šternberku májka umístěna?

Pokuste se doplnit nejslavnější českou májovou poezii od Karla Hynka Máchy – Máj, popř. dokázali byste sami odrecitovat pár veršů z této básně?

Byl pozdní večer - -

večerní máj - byl lásky čas.

..... zval ku lásce hlas,

kde zaváněl háj.

O lásce šeptal tichý

kvetoucí strom lhal lásky

svou lásku slavík pěl,

růžinu jevil vonný vzdech.

..... hladké v křovích stinných

zvučelo temně tajný bol,

břeh je kol a kol;

a slunce jasna světu jiných

bloudila pásky,

planoucí tam co slzy lásky.

Správné odpovědi: *první máj, hrdliččin, borový, mech, žel, růži, Jezero, objímal, blankytnými*

Zpravodaj je vydáván pouze pro interní potřebu organizace Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace

CO PŘIPRAVUJEME

KŘÍŽOVKÁŘSKÁ LIGA V DOMOVĚ PRO SENIORY

V březnu domov pro seniory oslovil Spolek Počteníčko s nabídkou aktivizačního programu pro seniory, jde o tzv. Křížovkářskou ligu seniorů, která byla doposud realizována pouze v Moravskoslezském, Zlínském, Jihomoravském kraji a Praze a díky podpoře Ministerstva práce a sociálních věcí mohl letos spolek oslovit také domovy seniorů v Olomouckém kraji, včetně našeho zařízení.

Křížovkářská liga spočívá v pravidelném luštění křížovek pro věkovou kategorii 60+. V domovech seniorů znamená další pravidelnou volnočasovou aktivitu. Jde o zábavu, rozptýlení, trénování paměti a v současné nelehké době také o možnost zmírnění stresu a napětí. Každý týden dostává senior novou křížovku, jejichž správné odpovědi budou zařazeny do slosování o malé, ale i hodnotnější ceny.

ZÁJMOVÉ KLUBY PRO SENIORY ONLINE

Intenzivně pracujeme na tom, abychom od září 2021 mohli členům Zájmových klubů nabídnout některé kluby pro seniory online. Doufáme, že epidemiologická situace v České republice bude příznivá již navždy, nicméně vzdálené připojení do Zájmového klubu mohou do budoucna využít jeho členové například i v případě zdravotní indispozice nebo třeba i z důvodu, že se zdržují mimo své bydliště.

MĚSTSKÁ KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ - KNIHOVNA

Městská knihovna ve Šternberku je opět otevřena. Návštěvní dny a hodiny, kdy můžete knihovnu navštívit, jsou následující.

Pondělí	7.30 – 11.30 hodin	12.30 – 17.00 hodin
Úterý	7.30 – 11.30 hodin	12.30 – 17.00 hodin
Středa	Zavírací den	
Čtvrtek	7.30 – 11.30 hodin	12.30 – 17.00 hodin
Pátek	7.30 – 11.30 hodin	12.00 – 14.00 hodin

Pravidla poskytování služby:

1. Návštěvníci musí dodržovat rozestupy, používat respirátory a desinfekci.
2. Maximální počet osob v půjčovně aktivně reguluje knihovník.

Zpravodaj je vydáván pouze pro interní potřebu organizace Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace

3. Služba internetu není poskytována.
4. Nelze využívat studijní místa.
5. Možnost **rezervace knih** (tj. knih, které má někdo půjčeny) zůstává beze změn. Služba je zpoplatněna částkou 5 Kč.
6. Od 12. 4. 2021 je nutno dodržovat obvyklou výpůjční dobu knih, která je jeden měsíc.

Od 1. 5. 2021 nabíhá obvyklý sankční režim (výpůjčky lze prodloužit přes internet, e-mailem či telefonicky).

PROVOZNÍ DOBA RECEPCE

Oznamujeme, že od 1. května 2021 dochází ke změně provozní doby recepcce:

Pondělí	7.30 – 12.00 hodin	12.30 – 16.00 hodin
Úterý	7.30 – 11.00 hodin	11.30 – 14.30 hodin
Středa	7.30 – 12.00 hodin	12.30 – 16.00 hodin
Čtvrtek	7.30 – 11.00 hodin	11.30 – 14.30 hodin
Pátek	7.30 – 11.00 hodin	11.30 – 13.00 hodin

POKLADNÍ HODINY PRO VEŘEJNOST

Připomínáme, že pokladní hodiny jsou pro veřejnost k dispozici v sídle příspěvkové organizace Sociální služby Šternberk v těchto dnech a časech:

Pondělí	7.30 – 12.00 hodin	12.30 – 16.00 hodin
Středa	7.30 – 12.00 hodin	12.30 – 16.00 hodin

Zdroje informací pro téma Májové radovánky (str. 13-15):

https://cs.wikiquote.org/wiki/Kv%C4%9Btnov%C3%A9_pranostiky

<https://stips.cz/ceske-tradice-staveni-maje-a-prvomajovy-polibek/>

<https://salonmaya.cz/svatebni-povery-a-rceni>

1. Pokuste se doplnit správné příbuzenské vazby v jednotlivých větách.

Dcera mé matky je moje, její manžel je můj
 Jana je moje sestřenice. Její otec je můj , on je mého otce.
 Matka mého manžela je má, ona je našeho dítěte.
 Dcera mého strýce je moje, Její bratr je můj
 Zeť mojí matky je můj, jeho dcera je moje
 Syn mé sestry je můj , jeho sestra je moje
 Vnučka mého otce je moje , je to mého syna.

2. Jaké jídlo byste z následujících pokrmů jako správné kuchařky/kuchaři uvařili?

Brambory, mléko/smetana, kopr, houby, koření:
 Cibule, maso, červená paprika, pepř, sůl, voda:
 Těsto, jablka, skořice, oříšky, rozinky:
 Maso, mouka, vejíčko, strouhanka:
 Brambory, mouka, vejíčko, česnek, majoránka:

3. Napište, která tvrzení jsou správná a která ne, případně chyby opravte.

TONOMETR MĚŘÍ KREVŇÍ TLAK.
 ALERGOLOG LÉČÍ ALEGORIE NA PRACH.
 ORL JE ZKRATKA PATY A PLOCHÉ NOHY.
 KREVŇÍ SKUPINY MÁME A, AB, C A NULA.
 PŘI ŽLOUTENCE NÁM ZEŽLOUTNOU VLASY A OČI.
 PEDIATR JE PEČLIVÝ DIABETIK.
 ANEMIE JE OZNAČENÍ PACIENTA BEZ JMÉNA.
 PANDÉMIE JE NEMOC POSTIHUJÍCÍ PANDY.

4. Řekněte, jaké společné slovo tyto dvojice mají:

Luštěnina – součást dalekohledu
 Převržená – hovor. chytrá hlava
 Církevní hodnostář – část drůbeže
 Zbytek jablka – část těla
 Pomůcka k úklidu – kost v těle
 Kočkovitá šelma – nákres
 Plod – těžko řešitelný problém
 Otvor ve zdi – výpadek paměti
 Část větve – nevychovanec
 Severský paroháč – loterijní poukázka
 Věc patřící ke klíči – sídlo princezen

Správné odpovědi úkolu č. 1:

Dcera mé matky je moje **sestra**, její manžel je můj **švagr**. Jana je moje sestřenice. Její otec je můj **strýc**, on je **bratr** mého otce. Matka mého manžela je má **tchýně**, ona je **babička** našeho dítěte.

Dcera mého strýce je moje **sestřenice**, její bratr je můj **bratranec**. Zeť mojí matky je můj **manžel**, jeho dcera je moje **dcera**. Syn mé sestry je můj **synovec**, jeho sestra je moje **neteř**. Vnučka mého otce je moje **dcera**, je to **sestra** mého syna.

Správné odpovědi úkolu č. 2: Kulajda, guláš, štrůdl, řízek, bramborák

Správné odpovědi úkolu č. 3: Tonometr (tlakoměr) měří krevní tlak. Alergolog léčí ~~alergie~~ na prach alergie. ORL (otorinolaringologie) je zkratka oční ušní nosní krční. Patolog ~~léčí paty a ploché nohy~~ pitvá. Krevní skupiny máme A, AB, B a nula. Při žloutence nám zežloutnou ~~vlas~~ a oči a kůže. Pediatr (dětský lékař); diabetik (cukrovkář). Anemie je chudokrevnost. Pandémie je rozšíření infekčního onemocnění přes státy a kontinenty.

Správné odpovědi úkolu č. 4.: Čočka, bedna, biskup, ohryzek, rys, oříšek, okno, klacek, los, zámek

ZPRAVODAJ

Informační Zpravodaj příspěvkové organizace Sociální služby Šternberk

Číslo: 21/2021 květen

Vydavatel: Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace

Příspěvky ze středisek: Bc. Natálie Bělajevová, Lucie Němečková, DiS., Renáta Skácelová, DiS.

Editor, korektura: Mgr. Hana Dvorská, Mgr. Martina Kučerová, Mgr. Kateřina Šmídová

Vaše připomínky, podněty nebo případné příspěvky směřujte na následující kontakt:

Mgr. Hana Dvorská, Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace, Komenského 40, 785 01 Šternberk, tel.: 585 002 125, dvorska@socialnisluzby.cz.

Zpravodaj je vydáván pouze pro interní potřebu organizace Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace

DPS Komenského 40

DPS Komenského 40, sídlo organizace

Vnitřní areál DPS

Vnitřní areál DPS

Dvůr DPS s pohledem na DPS Uničovská 51 a 51A

DPS Uničovská 51 A

DPS Uničovská 51 A, 51 a 53

DPS Žitná 12